Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

USAID
АЗ МАРДУМИ АМРИКО

ТАВСИЯҲОИ ПАЙДАРҲАМ ОИД БА ВАКСИНАТСИЯИ COVID-19

Тавсияҳо барои ҷамоатҳои деҳот оид ба амалӣ намудани дурнамо оиди боварӣ ба ваксинатсия дар Тоҷикистон

USAID
АЗ МАРДУМИ АМРИКО

Маводи мазкур бо кӯмаки мардуми Америко эҷод шудааст, ки он аз тариқи Агентии ИМА оид ба рушди байналмилалӣ расонида мешавад. Мазмун ва мундариҷаи ин эҷод маҳсули Абт Ассошиэйтс буда, метавонад бо нуқтаи назари USAID ва Ҳукумати ИМА мувофиқат накунад.

Маводи мазкур бо мақсади баланд бардоштани сатҳи боварӣ нисбати ваксинаи COVID-19 дар сатҳи маҳал таҳия шудааст ва барои кормандони соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ баҳри такмил ва роҳандозии он дар сатҳи ҷомеа, равона карда шудааст.

Барои дастгирии ҷамоатҳои деҳоти мамлакати мо, бо мақсади дар боло зикргардида, маводи мазкур тавсияҳоро ба ҷамоатҳҳои деҳот пешниҳод мекунад, ки дар асоси натиҷаҳои амалӣ намудани ҳамкориҳои судманд байни сохторҳои давлатии соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳову хадамотҳои сатҳи маҳал таҳия гардидаанд.

Баҳри таҳким ва баланд бардоштани сатҳи ваксинатсия аз ҷониби аҳолии кишвар барои ташкилотҳо ва муассисаҳои давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии ҷумҳурӣ, кумитаи дин ва ташкилотҳои ҷамъиятии сатҳи маҳал тавсияҳо пешниҳод карда мешаванд.

Эътимод ба ваксинаҳо ин боварии одамон ба ваксинаҳои тавсиядодашуда, ба он ки, чи тавр онҳо таҳия ва гузаронида мешаванд.

Бе сатҳи муайяни эътимоднокӣ одамон ваксина намегиранд.

Қадами 1

Паёмрасонони ваксина

Паёмрасонони ваксина (гурӯҳи кормандоне, ки дар сатҳи ҷомеа фаъолият мебаранд) аъзоёни маҳалро меомӯзонанд, то ки ахбор ва маълумоти муҳимро оид ба саломатӣ дар сатҳи маҳали худ паҳн кунанд. Фаъолияти онҳо бештар дар он ҳолат самараноктар мегардад, агар онҳо аъзоёни бовариноки маҳали худ бошанд ва бо ҳамсолони худ эътиқоду хислатҳои шабеҳ доранд.

Интихоби паёмрасонони ваксина дар ҷамоатҳои деҳот, то андозае мушкилтар аст, барои он ки, одатан, ҷамоатҳо хурд ҳастанд ва ҳама ҳамдигарро мешиносанд. Ҳолати мазкур, метавонад пешбурди фаъоли ваксинаро дар зери хатар гузорад, барои одамоне, ки аз он хавотиранд, ки муносибати ҳамсолону, дӯстон ва хешовандони онҳо иваз шуда аз онҳо канорагирӣ мекунанд. Дар интихоби паёмрасон бисер муҳим аст, одамеро интихоб кард, ки пештар таҷрибаи ҳалли мушкилоти маҳали худро дорост, ҳатто агар ин масъалаҳо ба саломатӣ таалуқ надошта бошанд.

Интихоби паёмрасононро метавон тариқи гузарондани вохӯриҳо бо намояндагони ҷомеа, ки дар давоми он фаъолони маҳал паёмрасонони эхтимолиро муайян мекунанд.

Қадами 2

Стандартизатсиякунонии ваксина барои шахсоне, ки кӯмаки тиббӣ мерасонанд

Пешниҳод кардани ваксина - ҳамчун як варианти пешфарз ҳангоми ташрифи беморон, ҳамчунин, ворид кардани ваксина ба расмиёти амалияи тиббӣ. Аз сабаби кам будани кормандони соҳаи тиб дар деҳот ва масофаҳои дур, дастрасии тиббии муқаррарӣ барои аҳолии деҳот, душвортар мегардад. Ҳамин тариқ, сокинони деҳот нисбат ба сокинони шаҳр ё наздишаҳрӣ имкони камтар барои дастрасӣ ба ваксинаҳои COVID-19 тавассути нигоҳубини муқаррарии тиббӣ доранд.

Дар деҳот, машварат оид ба ваксинатсия ва/ё ваксина метавонад ҳангоми ташрифи хонагӣ, дар ҷойҳои мобилӣ ё тавассути дигар танзимоти алтернативӣ пешниҳод карда шавад.

Қадами 3

Ёдовариҳои тиббӣ

Паёмҳо ва ё ёдоаприҳои тиббӣ, ба мизоҷ фиристода мешаванд, то ки онҳо дар бораи таъиноти тавсияшуда ё дарпешистода хотиррасон карда шаванд. Паёмҳоро, масалан, дар шакли зангҳои телефонӣ, паёмҳои матнӣ ва ҳама гуна

паёмҳои барои ҷомеа дастрас фиристодан мумкин аст. Дар деҳот, ки хидматрасонии телефони мобилӣ ё дастрасӣ ба интернет метавонад маҳдуд бошад, ҳамчунин тавассути паёмҳои матнӣ ё почтаи электронӣ имконнопазир аст.

Истифодаи усулҳои анъанавӣ, ба монанди занг задан ба телефонҳои оддӣ, истифодаи телевизиони маҳаллӣ, радио метавонад самаранок бошанд.

Қадами 4

Мусоҳибаи ҳавасмандкунанда

Сӯҳбатҳои ба мизоҷон нигаронидашуда барои баланд бардоштани ҳавасмандии мизоҷ ва эҳтимолияти қабули тарзи ҳаёти солим пешбинӣ шудаанд.

Азбаски одамон дар деҳот, дар дастрасӣ ба нигоҳубин дар муассисаи тиббӣ душворӣ мекашанд, мусоҳибаи ҳавасмандкунанда метавонад берун аз шароити клиникӣ бештар талаб карда шавад. Таъмини имконияти сӯҳбат бо провайдери тиббӣ дар чорабиниҳои ҷамъиятӣ, аз қабили ярмаркаҳо, боздидҳои дорухонаҳо ё тавассути боздидҳои телемедитсина ба одамон имкон медиҳад, ки саволҳо диҳанд ва нигарониҳои шахсии худро дар вақти муносиб ҳал кунанд.

Бисёре аз сокинони деҳот мустақиман ба шӯъбаҳои тандурустӣ занг мезананд, аз ин рӯ, омӯзиши ҳамшираҳои

оилавӣ дар истифодаи усулҳои мусоҳибаи ҳавасмандкунандаи телефонӣ низ муфид буда метавонад. Хидматҳои маҳдуди забонӣ инчунин метавонад барои гурӯҳҳо, аз қабили гурезаҳо, муҳоҷирон ва одамони дорои маъюбият монеа гардад, аз ин рӯ, кор кардан бо созмонҳое, ки ба ин гурӯҳҳо хидмат мекунанд, барои пешниҳоди тарҷума ҳангоми сӯҳбат дар бораи ваксина муфид буда метавонад.

Қадами 5

Ҳавасмандгардонии моддӣ

Ҳавасмандии молиявӣ барои дастгирӣ ва ҷалби одамон ба рафтори солим тавассути пешниҳоди мукофотҳои моддӣ ё имкони мукофотҳои молиявӣ барои анҷом додани рафтор равона карда шудаанд.

Ҳавасмандкунӣ метавонад дар ҷамоатҳои деҳоте, ки сатҳи нобовариашон баланд аст, камтар самаранок бошад ва бояд бодиққат баррасӣ карда шавад, то ки онҳо маҷбурӣ ба назар нарасанд. Ҳавасмандгардонии хурд метавонад аз ҳавасмандкунии калонтар беҳтар кор кунанд. Як раванд ва ё усул барои ҳама мувофиқат намекунад ва муҳим аст, ки ҳавасмандкуниҳо ба ниёзҳои ҳар як ҷомеа мутобиқ карда шаванд. Баъзе мисолҳои ҳавасмандгардонии деҳот литсензияҳои ройгон барои фаъолияти деҳот, чиптаҳо ба чорабиниҳои деҳот, кортҳои тӯҳфа ва ғайра буда метавонанд.

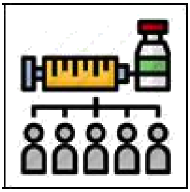

Қадами 6

Барномаҳои ваксинатсиякунӣ дар муассисаҳои таълимӣ

Барномаҳои таълимии ваксинатсия дар муаасисаҳои таълимӣ - ин фаъолиятҳое мебошанд, ки дар саҳни муассисаи таълимӣ барои бартараф кардани монеаҳои моддию техникӣ ва баланд бардоштани фарогирии ваксинакунӣ анҷом дода мешаванд.

Онҳо метавонанд танҳо барои донишҷӯён кушода бошанд ё ба омӯзгорон, оилаҳо ва тамоми ҷомеа пешниҳод карда шаванд. Дар ҷамоатҳои деҳот, мактабҳо метавонанд як нуқтаи муҳими вуруд барои васеъ кардани дастрасӣ ба ваксинаҳои COVID-19 барои кормандон, хонандагони синфҳои болоӣ, оилаҳои онҳо ва ҷомеаи васеъ бошад. Ба ҳамшираҳои мактабӣ махсусан оилаҳои деҳот бовар карда метавонанд, агар онҳо ба дигар муассисаҳои тиббии ибтидоӣ мунтазам муроҷиат накунанд.

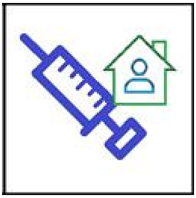

Қадами 7

Ваксинакунӣ дар шароити хона

Кӯшишҳои ваксинакунӣ дар хона ба аҳолӣ, ҳангоми мавҷудияти монеаҳо барои интиқол ва дастрасӣ намудани ваксина истифода бурда мешавад.

Барои ҳалли мушкилоте, ки аксари сокинони деҳот дар дастрасӣ ба хизматрасониҳои тиббӣ доранд, пешниҳод кардани ваксина дар хона метавонад муфид бошад, махсусан барои пиронсолон, одамони дорои маъюбият ё онҳое, ки ба нақлиёт дастрасӣ надоранд.

Агар сокинони деҳа нахоҳанд, ки ҳамсояашон аз ваксина кардани онҳо донанд, якҷоя кардани ваксинатсия дар хона бо дигар хизматрасониҳои тиббӣ муфид мебошад.

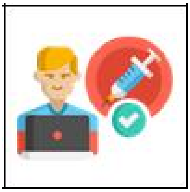

Қадами 8

Ваксинатсия дар ҷои кор

Чорабиниҳои ваксинакунӣ дар ҷои кор баҳри бартараф кардани монеаҳо барои дастрасӣ гузаронида мешавад. Ин метавонад ба кормандон ё ба аъзоёни оила ва ё ҷомеаи васе дастрас бошад.

Ваксинатсия дар ҷои кор, ба бартараф кардани монеаҳо барои дастрасӣ ба ваксинаҳои COVID-19 дар хадамоти тиббӣ кӯмак мекунад. Дар деҳот фабрикаҳо ва дигар корхонаҳои коркарди хӯрокворӣ мавҷуданд, ки барои барномаҳои ваксинакунӣ дар ҷои кор мувофиқанд. Инчунин имкон дорад, ки ваксинаҳо барои ваксинатсияи кормандони соҳаи кишоварзӣ ба киштзорҳои кишоварзӣ содир карда шаванд.

Баъзе коргарон намехоҳанд, ки вазъи ваксинатсияи худро ифшо кунанд, аз ин рӯ, фаъолиятҳои ваксинагузаронӣ дар ҷои кор метавонанд барои ҳифзи махфият ислоҳот талаб кунад.

Масалан, корфармоёни калонтар метавонанд ваксинаҳоро дар клиника пешниҳод кунанд, на ин ки дар ҷои намоёнтар ба монанди дохили муассиса.

Қадами 9
Талабот ба ваксинатсия

Талабот ба ваксинатсия қоидаҳое мебошанд, ки аз кормандон, донишҷӯён ва ё меҳмонон талаб менамоянд, то ки ваксина гирифта бошанд ва барои риоя кардани онҳо, шаҳодатномаи ваксинатсия бояд пешниҳод карда шавад.

Бисёре аз мардуми деҳот ба озодии шахсӣ аҳамияти калон медиҳанд, аз ин рӯ, метавонанд ба талаботи ваксинатсия муқовимати қавӣ нишон диҳанд. Корфармоён, мактабҳо, чойхонаҳо, тарабхонаҳо, ки талаботро ҷорӣ мекунанд, бояд муҳокимаҳои мунтазамро барои посух додан ба саволҳо таъин кунанд ва пеш аз ҷорӣ намудани ягон талабот, одамонро таълим диҳанд.

Қадами 10
Паёмҳои босамаре, ки аз тарафи шахсони боэътимод мерасанд

Паёмҳои босамар, чунин паёмҳое мебошанд, ки дар гурӯҳҳои мақсаднок санҷида шуда натиҷаи дилхоҳро нишон додаанд. Пайёмрасонони боэътимод, ин шахсоне мебошанд, ки аз ҷониби гурӯҳҳои муайяни аҳолӣ манбаи боэътимоди иттилоот ҳисобида мешаванд. Паёмрасонони боэътимод метавонанд шахсони омӯзондашуда бошанд ва коршиносони маҳалиро дар бар гиранд.

Паёмҳои самарабахше, ки дар деҳот истифода мешаванд, метавонанд арзишҳои деҳотро дар бар гиранд (масалан, устуворӣ, озодии шахсӣ, ҳамсоягии нек, оила) ва барои бартараф намудани сабабҳои эътимоди пасти аҳолӣ ба ваксина мутобиқ карда шаванд. Истифодаи тасвирҳое, ки таҷрибаҳои гуногуни деҳотро инъикос мекунанд, метавонанд қабул ва эътирофи маводҳоро афзоиш диҳанд. Мақолаҳо бояд бо сатҳи мувофиқи хониш (масала ба хонандагони мактаб, донишҷӯён ва ғ.) ва бо забонҳои мувофиқ навишта шаванд.

Дар баъзе манотиқи деҳот, шахсони боэътимод ба монанди хизматрасонҳои соҳаи тиб ва пешвоёни дин метавонанд аз тарғиби ваксинатсия худдорӣ кунанд. Дар ин ҳолат, ба шумо лозим меояд, ки дар бораи ҷалби намудҳои дигари паёмрасонҳо эҷодкорона фикр кунед. Кормандони мактаб, дорусозон, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, роҳбарони ҷамоатҳоро

мисол овардан мумкин аст. Китобдорони деҳот инчунин метавонанд ҳамчун хаткашонҳои боэътимод амал кунанд ва ба сокинони деҳа дар дастрасии иттилоот дар бораи ваксина ва хидматҳои интернетӣ кӯмак расонанд.

Қадами 11

Тавсияҳои хидматрасонон

Тавсияи боррасон ба мутахассисони соҳаи тиб, ки ба бемор тавсияи гузаштани ваксинатсия бар зидди COVID-19-ро медиҳанд, тааллуқ дорад.

Хизматрасонҳо дар деҳот аксар вақт ба аҳолии камтар нисбат ба аҳолии шаҳрҳои калон хизмат мерасонанд . Аз ин рӯ, ҳангоми тавсия додани ваксина, онҳо метавонанд худро танҳо ҳис кунанд, дар ҳоле ки ҷомеаҳои онҳо ба ваксина сахт муқобилият нишон диҳанд. Кор бо шарикони ҷомеа, ки бо аҳолӣ муошират мекунанд, метавонад ҳангоми мубодилаи иттилоот дар дохили ҷамъиятҳо кӯмак расонад.
Кормандони соҳаи тандурустӣ дар сатҳи ҷомеа метавонанд ҳамчун банди пайвасткунандаи босамар байни хизматрасонҳои тиббӣ ва сокинони деҳот хизмат кунанд.

Қадами 12

Мубориза бо маълумоти бардурӯғ

Усулест, ки барои бартараф кардани маълумоти бардурӯғ истифода мешавад. Маълумоти бардурӯғ ба иттилооте дахл дорад, ки қасдан гумроҳкунанда ва фиребдиҳанда аст.
Дар деҳот, маълумоти бардурӯғ метавонад бештар тавассути аз даҳон ба даҳон паҳн шавад, нисбат ба Интернет. Муайян кардани сарчашмаҳои гуногуни маълумоти бардурӯғ метавонад як қадами муҳим дар мубориза бар зидди маълумоти бардурӯғ бошад.

Барои мубориза бо маълумоти бардурӯғ, ки аз даҳон ба даҳон паҳн мешавад, паёмрасонони ваксинатсияи деҳот метавонанд бо паёмрасонҳои боэътимод кор кунанд ва онҳоро барои пешбурди суҳбати як ба як, дар ҳолати зарурӣ омӯзонанд. Шӯъбаҳои тандурустии маҳаллӣ метавонанд бо намояндагони рушди ҷамоатҳои Ҳукумати маҳаллӣ, барои дарёфти иттилооти хеле минтақавӣ ва машваратҳои коршиносӣ ҳамкорӣ кунанд ва метавонанд бо рӯзномаҳову радиоҳои маҳаллӣ ҳамкорӣ кунанд, то ин ки иттилооти дақиқ аз манбаъҳои боэътимоди маҳаллӣ паҳн карда шавад.

Маводи мазкур дар асоси маводи зерин таҳия карда шудааст: www.cdc.gov